

Marijo's verhaal, verteld door **Lineke Breukel**

Moeder is boos

EEN AANGRIJPEND RELAAS OVER INCEST

UITGEVERIJ VILLAGE

MOEDER IS BOOS

MOEDER IS BOOS

Het verhaal van Marijo, verteld door Lineke Breukel

ISBN 9789461852106

Ook verkrijgbaar als eBook

1e druk april 2018

Vormgeving: Eric Jan van Dorp

Omslagontwerp: Steve Breukel

Uitgeverij Village

een imprint van VanDorp Uitgevers

Postbus 42

3956 ZR Leersum

www.vandorp.net

info@vandorp.net

Copyright©2018 Uitgeverij Village / VanDorp Uitgevers

Copyright©2018 Lineke Breukel

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd in welke vorm dan ook zonder uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van de uitgever.

HET VERHAAL VAN MARIJO,
VERTELD DOOR LINEKE BREUKEL

moeder is boos

EEN AANGRIJPEND RELAAS OVER INCEST

UITGEVERIJ VILLAGE

*Ik loop langs het strand, langs de rustige zee.
Op het kabbelende water drijven mijn gedachten mee.*

*Zachte zonnestralen door het helmgras, ragfijn
laten mij zien wie ik zo graag wil zijn.*

*Maar golven worden onstuimig als het begint te stormen.
Dreigende wolken vol grillige vormen.*

*De zachtheid van het zand, de glans van de stenen,
Alles is in één klap totaal verdwenen.*

*Als tralies in een cel steken golfbrekers uit het zand
wanneer een gezicht uit mijn verleden zich in mijn bewustzijn
brandt.*

*Dan wordt het eiland ineens weer mijn kooi.
Dan is niets meer zacht en niets meer mooi.*

*Soms droom ik dit en het maakt mij bang,
want dan weet ik het weer, ik heb levenslang.*

Marijo

Voorwoord

Marijo Bakker neemt ons mee naar haar vroege jeugd en kruipt voor ons in haar jongere zelf. Op een heel persoonlijke manier beschrijft zij de gebeurtenissen die haar leven drastisch veranderd hebben, gezien door de ogen van een negenjarig meisje. Dit verhaal is een reconstructie van haar jeugd en beschrijft wat Marijo is overkomen. Zij vond de moed om alle traumatische ervaringen op te schrijven en ze daardoor te herbeleven. Dit verhaal is waar gebeurd, hoewel het soms zo gruwelijk is, dat je zou wensen dat het om fictie gaat.

Helaas komt het in vele 'gewone' gezinnen veel te vaak voor dat jonge kinderen worden misbruikt. Op de plaats waar zij de basis voor de rest van hun leven leggen en in een omgeving die veilig voor hen zou moeten zijn. Hierdoor worden zij zo extreem getraumatiseerd, dat van normale levensvreugde geen sprake meer kan zijn, zelfs niet decennia later. 'Leven' verandert bijna onomkeerbaar in 'overleven'.

Dit verhaal is daarom niet alleen een reconstructie van de gebeurtenissen, het is vooral een waarschuwing naar allen die hiermee te maken hebben. Een handreiking ook, die er wellicht voor zorgt dat slachtoffers aan de bel durven te trekken.

Pas vele tientallen jaren later durfde Marijo met haar ervaringen naar buiten te treden en liet zij zich zelfs voor een krant interviewen. Haar reden om dit te doen was om mensen te waarschuwen, want wat zij nu nog steeds dagelijks moet doormaken, gunt zij helemaal niemand. Ieder kind heeft het recht op veiligheid en moet ervan uit kunnen gaan dat het niet verantwoordelijk is voor wat volwassenen doen in hun omgeving.

“Het is niet jouw schuld”, is de boodschap van Marijo aan ieder die hetzelfde heeft meegemaakt of op dit moment moet doormaken. Lees dit unieke verhaal over incest binnen Marijo’s gezin en haar persoonlijke strijd binnen de kleine en hechte gemeenschap op Texel. Een dramatische strijd die zich voortzet tot op heden.

Dit manuscript is tot stand gekomen met behulp van dagboek aantekeningen van Marijo, interviews met haar en studie over het onderwerp door de auteur. De situaties worden soms gedetailleerd beschreven en die kunnen daardoor wellicht onprettige emoties oproepen bij de lezer. Voor Marijo zelf is het echter ongelooflijk belangrijk geweest om zich bewust ieder detail te herinneren en er opnieuw doorheen te gaan. Dat deed ze door alles op te schrijven wat naar boven kwam borrelen om het op die manier een duidelijke plek te geven in haar volwassen leven. Zo kon ze niet langer dat deel van haar persoonlijke geschiedenis ontkennen, het blijven wegstoppen. Omwille van de leesbaarheid zijn door de auteur gebeurtenissen ingekort of genuanceerd. Toch is een waarschuwing vooraf op zijn plaats. De cursief gedrukte teksten zijn een zo waarheidsgetrouw mogelijke weergave van de vreselijke gebeurtenissen in Marijo’s jonge jeugd, steeds afgewisseld met een uitleg van haarzelf zoals ze nu is, de volwassen, getraumatiseerde Marijo die terugkijkt in de beerput die ‘incestverleden’ heet.

Met innige dank aan de twee moedige dames die dit indringende manuscript hebben proefgelezen. Het heeft vele emoties opgeroepen en toch is het hen gelukt om ‘zakelijk’ te blijven kijken naar de tekst. Marja en Esther, jullie zijn keien!

Lineke Breukel

Inleiding

“Ik ben geboren in negentienveertig, als jongste in een gezin met drie kinderen. Ik heb een broer die elf jaar ouder en een zus die vijftien jaar ouder is. Ik ben met recht een nakomertje. Mijn moeder heeft altijd gezegd dat ze er niet meer op gerekend had dat ze nog een kind zou krijgen, een opmerking die mij de rest van mijn leven zou achtervolgen. Zeker in het licht van de vreselijke gebeurtenissen en haar harteloze reactie daarop, decennia later. Ze heeft mij altijd verzekerd dat ze heel blij was met mijn komst, ook al had ik haar een heel moeilijke zwangerschap bezorgd. Ze is echter nooit de moeder voor mij geweest waar ik als klein bang meisje zo naar hunkerde.

Je kunt van ons gezin zeggen dat het heel gewoon en burgerlijk was. Aan de ‘buitenkant’ was er niets bijzonders te zien, we waren een doorsnee-gezin. Mijn vader was een gewone arbeider die van ’s morgens zeven uur tot ’s avonds zes uur naar zijn werk was en mijn moeder was een huisvrouw die voor de kinderen zorgde. Daar bemoeide mijn vader zich niet zo mee. Iedere zondagmorgen zaten hij en mijn moeder zoals het goede christenen betaamt, altijd vooraan in de kerk en ging ik naar de zondagschool.

We woonden in een vrijstaand huis aan de rand van het bos en als het verhaal niet zo dramatisch was, dan zou je denken dat dit om het begin van een streekroman gaat. Ik denk ook dat ik de eerste periode van mijn leven een onbezorgde jeugd heb gehad, voor zover ik het mij kan herinneren dan. Totdat ik een jaar of negen was ging alles heel normaal zijn gangetje, tot die fatale zondag, die bij nader inzien mijn hele leven op een verpletterende manier totaal zou omgooien.”

Zoals zoveel incestslachtoffers, heeft Marijo de herinnering aan haar verleden diep verborgen in haar geheugen. Ze heeft daarbij als kind alle traumatische gebeurtenissen zo vervormd dat ze een nietig plekje innamen in haar dagelijkse bewustzijn. Dat plekje muteerde echter tot een klein zwart vlekje dat nauwelijks merkbaar als een zweertje bleef doorzeuren op de achtergrond van haar bewustzijn. Ze was emotioneel kreupel gemaakt door haar traumatische jeugd en dit was het enige dat ze kon doen om door te leven. Ze noemt het haar persoonlijke overlevingsmechanisme. Marijo's vertrouwen in andere mensen was voorgoed geschaad en dat maakte dat ze in een continue kramp leefde. Toen tijdens haar volwassen leven op een gegeven moment uiteindelijk de bom barstte, beseftte Marijo dat ze iets moest ondernemen, wilde ze niet in deze opengebarsten beerput verdrinken.

Het gedetailleerd reconstrueren van alle vreselijke gebeurtenissen is een deel van haar helingsproces, hoewel het – begeleid door een therapeut - opschrijven van al die ellende voor haar gevoel kilo's zout wreef in haar open wonden. Het confronteerde Marijo genadeloos met alle herinneringen die ze al die decennia zo zorgvuldig weggestopt had. Toch was dat het begin van haar weg naar genezing, waarbij ze niet alleen zichzelf wilde helpen, maar ook als vrijwilliger probeerde om incest binnen haar eigen gemeenschap bespreekbaar te maken. Een proces dat nog volop gaande is, want echt genezen doe je niet van zoiets. Marijo sprak lokaal over incest in praatgroepen en op scholen, wat niet alleen moeilijk bleek te zijn, maar ook vooral moedig was. Op het eiland waar zij groot was gebracht, kent iedereen iedereen en dat leverde haar niet altijd positieve reacties op over haar missie.

“Er valt nog heel wat te helen en nog heel veel te groeien. Aan dat proces zit ik levenslang vast. Dit geldt niet alleen voor mijzelf, maar ook voor al die anderen die slachtoffer zijn geworden van het monster dat incest heet.

Het allerbelangrijkste begin op je weg naar genezing is de wetenschap dat jij niet schuldig bent! Jij bent niet de dader, maar het slachtoffer en geen enkele volwassene heeft het recht om een kind op te zadelen met volwassen verantwoordelijkheden. Geen enkele volwassene heeft het recht om een kind zijn veiligheid af te nemen. Dat staat gelijk aan emotionele moord.”

Aldus Marijo

Hoe het begint...

Een reconstructie van de gebeurtenissen

Marijo schrijft...

...Het is zondagochtend. Ik lig nog in bed en lig te wachten tot het laat genoeg is om naar de slaapkamer van papa en mama te gaan. Zoals iedere zondag sluip ik op mijn blote voetjes over de overloop naar de slaapkamer van mijn ouders, om te kijken of ze al wakker zijn. Zachtjes doe ik de slaapkamerdeur open en kijk door een kier naar binnen. Ik kijk recht in mama's ogen en ren naar haar toe. Daar duik ik tussen mijn ouders in op bed. Mama is klaarwakker, maar papa ligt nog een beetje te doezelen. Ik zoek mijn vertrouwde plaatsje tussen hen in, steek mijn duim in mijn mond en blijf zo een tijdje heerlijk liggen dromen, totdat mama zegt dat het tijd is om het ontbijt klaar te maken. Ze staat op, trekt haar ochtendjas aan en gaat naar beneden. Ik draai mij op mijn zij met mijn rug naar papa toe en kruip nog een beetje dichtertegen hem aan. Papa slaat zijn arm om mij heen en zo blijven we samen achter in het grote, warme bed, wachtend tot mama het ontbijt klaar heeft en roept dat we moeten komen. Zo is het vele ochtenden gegaan en zo hoorde dat bij ons. Veilig bij mijn ouders in bed, op zoek naar gezelligheid en warmte.

Deze ochtend gebeurt er iets anders, iets engs dat ik niet begrijp. Ineens voel ik papa's hand over de plaats waar mijn twee tepeltjes

zitten. Ik schrik ervan, want papa doet dit anders nooit. Zijn hand zoekt vervolgens langs mijn buik een weg naar beneden. Plotseling draait hij mij op mijn rug en daarna glijdt zijn hand tussen mijn benen. Voorzichtig doet hij mijn broekje naar beneden.

Wat doet papa nu? Papa zit aan mijn plasser. Mama zegt dat ik niet aan mijn plasser mag zitten, want dat is vies, maar papa zit er wel aan. Hij doet zijn vinger er zelfs in en dat doet een beetje pijn. Het maakt mij bang. Waarom doet hij dat? Ik vind het niet leuk. Straks wordt mama boos. Of is het niet vies als papa aan mijn plasser zit? Ik wil dat hij ophoudt. Anders is het altijd veel fijner. Ik probeer uit het bed te komen, maar papa houdt mij stevig vast en ik kan geen kant op. Dat maakt mij zelfs een bang. Wanneer roept mama nou dat we moeten komen? Papa trekt zijn hand weg en draait zich om. Het lijkt net alsof hij slaapt. Mama roept: "Komen jullie eruit, het eten is klaar." Ik spring uit bed en ren naar mijn kamertje, pak mijn pop Silvia en ga met haar op bed liggen. Ik druk haar stevig tegen mij aan en blijf zo liggen, verward en nog steeds een beetje bang. Ik weet niet precies hoelang ik al zo lig, als ik mama opnieuw hoor roepen dat ik op moet schieten. Ze klinkt een beetje boos. Ik leg Silvia in mijn bed en schiet vlug mijn pantoffels aan. Daarna ga ik naar beneden. Als ik de kamer binnenkom, zitten papa en mama al aan tafel. Piet ligt nog te slapen. Die was gisteravond natuurlijk weer hartstikke laat thuis. Mama moppert: "Waar bleef je nu zo lang?"

"Eh, ik kon mijn pantoffels niet vinden."

"Ruim dan ook je rommel op, dan hoef je niet zo te zoeken en ga nu eindelijk zitten, dan kunnen we beginnen."

Ik ga op mijn stoel zitten, maar ik heb helemaal geen trek. Ik heb een beetje buikpijn. Waarom doet mama zo boos, dat doet ze anders toch ook niet? Alles lijkt zo anders vanmorgen, helemaal niet

leuk. Ik kijk naar papa, maar hij kijkt niet terug naar mij. Ik eet zo vlug als ik kan en dan zijn we eindelijk klaar. Dan mag ik naar boven om mij aan te kleden. Er is nog even tijd om te spelen voordat ik naar de zondagsschool moet en papa en mama naar de kerk gaan.

Wat zal ik gaan doen? Het is prachtig weer om buiten te spelen, maar ik heb eigenlijk niet zo'n zin. Dan pak ik Silvia opnieuw en als we een poosje samen hebben gespeeld, vertel ik haar ineens wat papa vanmorgen gedaan heeft. Plotseling vind ik dat Silvia gemeen doet en ik begin haar heel hard te slaan. Het is een rotpop en ik wil haar niet meer zien, ze luistert nooit naar me. Ik geef haar een hele harde klap in haar gezicht en daarna moet ik huilen. Toch is dat onnodig bedenk ik, want papa is lief en hij zal mij nooit pijn doen, ook al hield hij mij een tijdje hard vast. Ik heb Silvia echter wel pijn gedaan. Als ik haar voorzichtig op bed leg, durf ik haar niet aan te kijken. Ik wil haar niet nog meer pijn doen, maar eigenlijk ben ik bang voor haar boze blik. Daarna ga ik naar beneden. Papa en mama staan al klaar om mij naar de zondagsschool te brengen en daarna zelf naar de kerk te gaan.

Als we uren later weer thuiskomen, gaat mama meteen koffie zetten en chocolademelk voor mij maken. Ze heeft appeltaart gebakken! Dat doet ze vaker voor de zondag en dan wordt het pas echt leuk! Door de zondagschool en het idee dat het gezellig gaat worden, zijn mijn negatieve gevoelens helemaal verdwenen. Het is tijd om mijn oudere broer Piet uit bed te trommelen en zoals iedere zondag is dat mijn werk. Ik ren naar zijn slaapkamer en begin aan zijn dekens te sjorren. Eerst hoor ik alleen maar wat gebrom onder het beddengoed vandaan en gooi ik de dekens van hem af. Dat heeft geen succes, want hij pakt ze direct weer op en trekt ze over zijn hoofd. Dan moet ik maar met wat zwaarder geschut aankomen. Ik duik onder zijn deken en begin hem te kietelen en binnen een paar

tellen rollen we gierend van het lachen door het bed. Traditiegetrouw spelen we hierna nog even 'autootje' onder de dekens, totdat mama roept dat de koffie koud wordt en er een vel op mijn chocolademelk komt. Getverderrie, als er iets is wat ik smerig vind, dan is het wel een vel. Dat betekent vlug naar de kamer. Hè, best jammer, het was net zo leuk, maar ik heb toch ook wel trek in appeltaart. Het is heel gezellig en aan het voorval van die ochtend denk ik helemaal niet meer.

's Middags komen er nog een paar vrienden van Piet en voordat ik het in de gaten heb is de dag alweer om. Mama brengt mij naar bed en leest nog een verhaaltje voor het slapen gaan. Als mama weg is en het licht uit heeft gedaan, heb ik eigenlijk helemaal geen zin in slapen. Buiten hoor ik nog kinderen spelen op straat. Waarom moet ik toch altijd zo vroeg naar bed? Ik pak Silvia uit haar bedje en leg haar bij mij onder de dekens en zo vallen we dan samen in slaap. De volgende ochtend moet ik weer naar school.

* * *

De school zal bij nader inzien later voor mij een plaats worden waar ik mijn toevlucht zoek, waar ik weet dat ik veilig ben. Ook al voel ik me nog zo ziek, ik probeer het zo goed mogelijk te verbergen, want ik ben bang dat mijn moeder zal zeggen dat ik dan thuis moet blijven. Dat verbergen lukt meestal precies totdat ik op school ben. Daar maakt het niet meer uit, want dan ben ik tenminste niet thuis. Ik voel mij niet echt gelukkig op school, maar het is de plaats waar mijn vader niet aan mij kan komen, want het blijft niet bij die ene keer.

* * *

...De volgende zondag ga ik weer gewoon naar de slaapkamer van papa en mama, even zorgeloos als al die keren daarvoor. Ik heb geen moment meer teruggedacht aan wat er de vorige week zondag in bed is gebeurd, maar als mama uit bed stapt om het ontbijt klaar te maken, voel ik ineens opnieuw de arm van papa om mij heen. Ik schrik en bedenk mij dat papa vorige week ook zijn arm om mij heen sloeg en daarna nog een paar andere dingen deed die ik niet leuk vond. Papa zal dat toch niet nogmaals doen?

Maar papa doet het wel. Deze keer gaat hij zelfs verder. Ik wil dat hij ophoudt, maar het houdt niet op. Met zijn ene hand zit hij aan mij en met zijn andere hand pakt hij mijn handje vast en duwt er iets in. Het is hard en het voelt vies nat en glibberig. Papa houdt zijn hand om de mijne vast en beweegt die snel op en neer. Hij kreunt raar. Zou ik hem pijn doen? Ik wil hem loslaten, maar kan dat niet. Hij houdt mij stevig vast en ik kan geen kant op. Ik word enorm bang, maar hij heeft het niet in de gaten. Als hij nog harder kreunt, begint er glibberig spul over mijn hand te lopen. Ik word nog veel banger dan ik al was, maar nu voel ik mij ook miselijk en ik ril over mijn hele lijf. Papa heeft niets in de gaten en ineens is het voorbij. Hij laat mij los, draait zich abrupt om en even later is het net alsof hij slaapt. Alsof er helemaal niets gebeurd is. Dat is er wel, want mijn hele onderbuik doet pijn door zijn harde vingers die hij in mij gedwongen heeft. Wat er in mijn hand en aan mijn vingers plakt, stinkt enorm en ik zou wel willen huilen, maar ik durf het niet. In plaats daarvan neem ik mij voor om niet meer op zondagen naar hun slaapkamer te gaan, want ik wil niet meer bij papa en mama in bed liggen. Ik weet echter dat mama mij dan gaat roepen en voor het eerst voel ik mij alsof ik vast zit, in een valstrik ben gelopen... als een vis in een fuik. Van te voren weet ik dat ik niet durf te zeggen dat ik eigenlijk niet wil komen. Het enige

dat ik kan hopen is dat papa het niet meer zal doen, de volgende keer dat ik weer in hun bed kruip.

Hij doet het echter iedere zondag opnieuw en hij gaat daarbij steeds verder. Op andere dagen is hij mijn lieve papa en ik houd heel veel van hem, ik ben 'zijn meisje', zegt hij steeds. Op zondag vind ik hem echter niet lief en lijkt hij helemaal niet op mijn papa. Iedere zondag ben ik bang van hem. Zouden alle vaders dat met hun meisjes doen?

Ik weet het niet en ik zou het wel tegen mama willen zeggen, maar dat durf ik niet. Mamma is altijd zo snel boos. Misschien kan ik het een keer tegen Piet zeggen, mijn oudere broer, mijn rots in de branding.

* * *

Het duurt nog heel lang voordat ik eindelijk besluit dat ik er met mijn grote broer over wil praten. Als er iemand is die ik vertrouw, dan is het Piet wel. Hij is degene die mij beschermen kan, mijn grote, sterke broer. Ik kijk tegen hem op, want hij is er altijd voor me als ik mij rot voel. Het kost veel moed om over onze vader te praten, vooral omdat ik hem niet wil kwetsen. Ik ben ook bang voor de gevolgen van mijn verhaal, maar ik kan gewoon niet anders meer. Piet zal er wel raad mee weten, want zijn mening is belangrijk voor mij. Ik ben pas negen jaar en hij is al twintig, een volwassen man die zal begrijpen wat er aan het gebeuren is.

* * *

...Eindelijk is het zover, als ik hem op een zondagmorgen uit zijn bed moet trommelen. Ik begin eerst wat aan hem te sjoeren en er

komt wat gemompel onder de dekens vandaan. Daarna kruip ik in zijn bed en ga dicht tegen hem aanliggen. Direct heeft Piet in de gaten dat er iets aan de hand is en hij komt rechtop in bed zitten. Als hij zijn arm om mij heen slaat heb ik het gevoel dat hij mijn hart kan horen bonzen. Nu moet ik het hem vertellen. Dit is mijn kans en als ik het nu niet doe, dan durf ik niet meer.

* * *

Terugkijkend naar de tekst hiervoor, voelt het aan alsof ik nog steeds midden in die vreselijke belevenissen zit. Dan is de emotionele afstand die ik er in de loop der jaren tussen heb weten te krijgen, ineens weer helemaal weg.

Ik heb mijzelf nooit afgevraagd wat ik moest met mijn emoties, op wat voor manier ik ze een uitweg wilde geven. Dat was ik eigenlijk ook helemaal niet van plan. Het enige wat ik kon was alles diep wegstoppen, mijn gevoelens verstoppen op een plek waar niemand bij kon. Als eerste ikzelf niet, want ik wilde er gewoon nooit meer mee geconfronteerd worden. Ik ontkende dat deel van mijzelf glashard, alsof het nooit was gebeurd. Ondanks alles is het mij gelukt om met een man een relatie te beginnen en samen met hem een gezin te stichten. Dat is emotioneel natuurlijk niet zonder slag of stoot gegaan, maar ik hield mijn verleden voor mij.

Als volwassen vrouw, echtgenote en moeder van twee kinderen wilde ik vooral gewoon leven zonder dat verleden, zonder die pijn en schaamte. Toch ben ik uiteindelijk gaan schrijven, ben ik begonnen met het maken van een registratie, of beter gezegd, een reconstructie van mijn jeugd. Of ik daar dan plotseling de behoefte aan kreeg? Eigenlijk niet, want ik had alles diep weggestopt en dat functioneerde voor mij. In ieder geval tot op zekere hoog-

te, want ik kon mij staande houden binnen mijn sociale kringen en in de maatschappij. Ik ben toch ook niet de enige die iets rots heeft meegemaakt in haar jeugd? Ik was goed geworden in het bagatelliseren van alles en het niet geloven van mijzelf, dat ontkennen van een deel van mijzelf hield mij overeind in mijn leven.

Het is dus nooit mijn bedoeling geweest om iemand te vertellen wat ik heb moeten meemaken. Bij toeval kwam ik echter voor een andere kwestie in contact met een maatschappelijk werker. We raakten aan de praat over van alles en dus ook over mijn familie. Het viel de man op dat ik nooit iets liefs of aardigs over mijn moeder zei en eigenlijk wist ik zelf ook niet goed waarom dat zo was.

Ik bleef iedere keer om de hete brij heendraaien en vertelde hem niet wat mij eigenlijk dwars zat, voelde mij zelfs een beetje in het nauw gedreven door zijn vragen. Die brachten ongewilde gevoelens van onrust teweeg, maar tegelijkertijd begreep ik dat ik iets moest met die oude pijn. Dat kwam vooral doordat hij uiteindelijk aangaf: “Als je me niet vertrouwt dan sluiten we onze sessies nu af.”

Ik schrok zo enorm van die opmerking dat ik in een vlaag van woede en frustratie heel hard riep: “Ik ben misbruikt!”

Niet alleen ik schrok daar enorm van. Hijzelf ook en het resultaat was dat ik vanaf dat moment bij hem in ‘therapie’ ging. Een officiële therapie was het niet, maar er was een begin gemaakt. De deksel op de beerput was op een kier komen te staan.

Het was geen onderdeel van de therapie dat ik zou gaan schrijven, dat begon ik uiteindelijk te doen uit frustratie. Ik vertelde over alles dat om mijn misbruik heen gebeurde, maar kreeg mijzelf er niet toe om over de daadwerkelijke incest te praten. Ik kreeg het gewoon niet over mijn lippen.

Zo zwoegde ik een aantal jaren door zonder dat ik het gevoel kreeg een steek op te schieten met de zogenaamde therapie. Natuurlijk waren onze gesprekken een uitlaatklep voor mij, maar alle voorgestelde methoden, zoals onder andere rollenspellen, werkten niet of veroorzaakten het tegenovergestelde. Uiteindelijk besloot ik dus dat ik alles dan maar zou opschrijven. Dat voelde een heel stuk veiliger aan omdat schrijven een indirecte vorm van communicatie is en ik daardoor van te voren kon checken wat ik wel en niet aan de ander zou willen laten zien. Dit werd voor mij een manier om mij te uiten over precies de kern van de pijnlijkste herinneringen. Ik besloot om iedere week een stukje te schrijven en dat aan mijn maatschappelijk werker voor te lezen. Ik noem hem hier Frits (schuilnaam).

In de praktijk vond ik het bijna net zo erg als het misbruik zelf om alles op te moeten schrijven, om bij woorden te noemen wat er was gebeurd. Ik maakte het op die manier weer 'echt' en gaf het een niet te ontkennen plaats in mijn leven. Ik haatte vooral het taalgebruik, maar er waren geen alternatieven en ik hield het vol, al scheurde het mijn oude littekens weer keihard open.

Het was echter bijna niet te doen om mijn teksten hardop voor te lezen, omdat ik letterlijk had opgeschreven hoe er tegen mij gepraat was. Ik hoorde mijn teksten met hun stemmen en op die manier had ik mijn boemannen opnieuw tot leven gewekt. Ook daar had ik echter geen alternatieven voor. Het was zoals het was, want ik kon niet veranderen wat ze tegen mij hadden gezegd. Dat is een pijnlijke waarheid die een deel van mijn geschiedenis is geworden. Niet te ontkennen, onontkoombaar confronterend, maar eerlijk.

Ik ben gedurende dertien jaar in therapie geweest en de teksten zijn tijdens die tijd ontstaan. In dit boek wordt de essentie ervan weergegeven.

Mijn broer...

Mijn vertrouwen wordt geschaad

“Piet...”

“Ja?”

“Ik wil je wat vertellen...”

“Wat dan?”

“Nou... papa doet zondags als we samen in bed liggen hele vreemde dingen.”

“Wat bedoel je, wat voor vreemde dingen?”

“Hij zit met zijn vinger in mijn plasser en hij duwt dan een glibberig ding in mijn handen en het is net alsof ik hem pijn doe, want dan begint hij te kreunen...”

Ik zit bijna te huilen terwijl ik het eindelijk aan Piet vertel, maar tot mijn verbijstering begint hij ineens te lachen.

“Oh, bedoel je dat! Maar dat zijn geen vreemde dingen hoor, het is helemaal niet erg en zeker niet abnormaal. Volgende week heb ik een boekje voor je en dan zal ik je er meer over vertellen. Het is er nu al te laat voor, maar je mag er met niemand over praten.”

Eigenlijk begrijp ik niet waarom ik er niet over mag praten, maar ik vraag het verder niet. Het is allemaal zo verwarrend. Piet zegt dat het heel gewoon is en volgende week zal hij er meer over vertellen. Ik voel mij daarom zo opgelucht, dat ik mij er niet in verdiep waarom hij mij verbiedt er met anderen over te praten.

De volgende zondag kan ik bijna niet wachten tot het tijd is om Piet wakker te maken. Als het eindelijk zover is, gun ik mijzelf geen

tijd om hem met allerlei spelletjes te wekken. Ik geef hem een fikse duw en duik bij hem het bed in. Opgelucht heb ik het gevoel dat nu alles goed zal komen, want wat papa doet vind ik nog steeds niet leuk. Piet zal mij alles gaan uitleggen en hij zal dan ook wel tegen papa zeggen dat ik het niet wil en dan zal papa het niet meer doen.

Het lijkt vanmorgen wel uren te duren voordat hij eindelijk wakker wordt en ik geef hem nog een fikse por.

“Auw, wil je dat wel eens laten, nare meid!”

Als Piet mij wil gaan kietelen, laat ik hem merken dat ik daar geen zin in heb. Ik bestorm hem direct met allerlei vragen, want anders is daar straks geen tijd meer voor.

“Piet, heb je nog naar dat boekje gezocht? Je zou me ook nog wat vertellen, maar de vorige week had je daar geen tijd voor!”

“Rustig, één ding tegelijk, ik ben nog maar net wakker. Kom dicht tegen mij aanzitten, dan zal ik je alles vertellen.”

In alle vertrouwen schuif ik zo dicht mogelijk naar hem toe. Daarna vist Piet een boekje onder zijn matras vandaan en geeft het aan mij.

“Hier zusje, ga dat nu maar eens goed bekijken.”

Hij geeft mij een boekje met allerlei blote meneren en mevrouwen, maar wat ze allemaal aan het doen zijn begrijp ik niet. Piet begint het uit te leggen. Ze zijn met elkaar aan het ‘vrijen’. Dat doen jongens en meisjes als ze elkaar lief vinden, legt hij uit. Als ik hem vraag wat dat met papa en mij te maken heeft, vertelt hij dat dit net zo iets is. Dat papa mij lief vindt en het daarom doet. Als ik hem vraag wat dat glibberige ding is dat ik steeds vast moet houden en waarom papa altijd zo kreunt, doet hij iets onverwachts. Tot mijn grote schrik opent Piet zijn onderbroek en haalt daar eenzelfde raar stijf ding uit.

“Kom zusje, houd maar vast, dan voel je dat dit hetzelfde voelt als van papa.”

Ik durf het niet, maar Piet pakt net als papa mijn hand vast en ik kom er niet onderuit om het ding aan te pakken. Hij zegt dat het een ‘piemel’ is en hij noemt hem Kareltje. Ik vind het heel naar om die piemel vast te houden, maar Piet zegt dat het lekker is en dat papa kreunt omdat hij het fijn vindt dat ik dat bij hem doe.

Piet kreunt ook een beetje. Hij zegt dat als ik zijn piemel stijf vasthoud en hem dan op en neer beweeg, dat het heel lekker aanvoelt en als ik dat een poosje doe, dat er dan een soort snot uitkomt. Volgens Piet is dat het allerlekkerste van de hele wereld. Ik vind er echter helemaal niets aan en vind het al helemaal niet lekker. Ik vind het zelfs ronduit smerig en de rillingen lopen over mijn rug van zijn uitleg.

Ik ben bang! Ik wil naar mama, maar aan haar durf ik het niet te zeggen, want dat mag niet van Piet. Ik weet het niet meer. Inmiddels heb ik zijn piemel los kunnen laten. Piet vraagt mij of ik het lekker vind, maar ik vind het vreselijk. Ik durf het echter niet te zeggen en dan gebeurt er het ergste wat mij tot dan toe is overkomen. Piet zegt: “Geef Kareltje maar een kusje, dat vindt hij heel erg fijn.”

Als ik niet reageer, pakt Piet mijn hoofd vast en duwt mij naar voren zodat ik met mijn gezicht tegen zijn piemel aankom. Het stinkt vreselijk en er komt allemaal nat spul op mijn wang. Ik wil direct weer rechtop gaan zitten, maar Piet houdt mijn hoofd stevig vast. Ineens voel ik mij misselijk worden, ik ben zo ongelooflijk bang! Waarom doet hij dat nu? Ik vind Piet niet lief meer, maar om uit zijn greep te komen, geef ik zijn piemel snel een kusje. Daarna laat hij mij los. Als ik daarna weer rechtop ga zitten en Piet aankijk, lacht hij.

“Fijn was dat hè? Je bent mijn allerliefste zusje. De volgende keer zal ik je nog meer leuke dingen leren, maar je mag het echt tegen niemand zeggen, anders ben je mijn lieve kleine zusje niet meer.”

Ik ben stil, want ik weet het niet meer. Het enige dat ik weet is dat ik bang ben en mij vreselijk vies voel. Als ik zeg dat ik het helemaal niet fijn vond, wordt hij misschien boos en dat wil ik niet. Daar ben ik bang voor, net als voor mama als ze boos is. Dat vind ik echt vreselijk.

Ineens zegt Piet dat het tijd is om op te staan en ik weet niet hoe snel ik weg moet komen. Als ik door de gang ren, hoor ik mama roepen dat het bijna koffietijd is. “Ik... ik kom zo”, roep ik terwijl ik de trap opren. Eerst moet ik mij wassen. Ik pak een washandje, zeep en een handdoek en begin mij te boenen. Ik ben vies en ik stink. De stank wil niet weg, dus ik moet harder boenen, want straks ruikt mama het en dat mag niet. Ik heb nog meer zeep nodig en boen net zolang tot mijn wangen er zeer van doen.

Er gaan allerlei verwarrende gedachten door mijn hoofd. Piet zegt dat het heel gewoon is wat papa en ik in bed doen en papa doet het omdat hij mij lief vindt. Maar het doet pijn en dat vind ik niet leuk. Nu durf ik helemaal niet meer te zeggen dat ik het niet wil, want ik ben bang dat papa dan denkt dat ik hem niet meer lief vind. Ik houd heel erg veel van hem. Ik mag hem vaak van zijn werk ophalen en dan hebben we heel veel lol samen. Hij zegt altijd dat ik zijn maatje ben, dus van nu af aan, als papa met mij wil vrijen, doe ik mijn ogen dicht. Misschien valt het dan best wel mee. En datzelfde geldt voor Piet, want ik wil zijn kleine lieve zusje blijven, hoe erg ik het ook vind wat hij net met mij gedaan heeft.

Doordat ik zo in gedachten ben, heb ik mama niet de trap op horen komen en ik schrik me naar.

“Wat ben jij aan het doen,” vraagt ze.

“Ik heb mij vanmorgen vergeten te wassen”, jok ik, mij schuldig voelend.

Mamma glimlacht. “Je bent een domme meid, want je hebt je wel gewassen. Je zult nu onderhand wel schoon zijn.”

Ik kijk haar verlegen aan. Zou ze het kunnen ruiken? Gelukkig lijkt het daar niet op. Snel pak ik een handdoek en droog mij af, waarna ik mama naar beneden volg. Als we in de kamer komen, zitten papa en Piet al op de koffie te wachten.

Terwijl mamma die inschenkt, durf ik Piet niet aan te kijken. Ik ben heel bang dat ze iets aan mij kunnen zien. Stilletjes ga ik in een hoekje bij de kachel zitten. Daar zit poes ook en ik begin hem zachtjes over zijn kop te aaien. Gelukkig gaat hij op schoot liggen en dat geeft mij een gevoel van troost. Na de koffie ga ik naar buiten. Ik loop een beetje doelloos in de tuin rond, probeer wat te spelen, maar dat gaat niet zo goed. Telkens moet ik terugdenken aan vanmorgen, maar ik wil dat helemaal niet. Ik wil het alleen maar vergeten.

* * *

Vanaf dat moment heb ik de innerlijke strijd opgegeven en laat ik ze gewoon hun gang gaan. Ik richt mij vooral naar het vinden van een manier van overleven. Maar wat kan ik ook anders? Ik ben het kleinste kind van het gezin, machteloos tussen twee volwassen mannen en een – voor mijn gevoel – onbereikbare moeder. Het net heeft zich boven mij gesloten en zo voelt het precies.

Die overgave was vreselijk. Het was een verraad aan mijzelf, maar ik stond volkomen machteloos. Ik kon helemaal niets anders doen dan proberen te overleven, niet alleen fysiek, maar vooral ook mentaal en emotioneel. Als vrij geïsoleerd levend, negenjarig

meisje had ik geen andere alternatieven. Ik werd geconfronteerd met volwassen emoties en angsten, maar kon geen volwassen keuzes maken als doodsbanne, eenzame dreumes.

Mijn verwarring is een emotie die mij ook nog heel duidelijk voor de geest staat, samen met de angst om de gunst van zowel mijn vader als mijn broer te verliezen. Daarin werd ik door beiden genadeloos gechanteerd en gemanipuleerd.

Nu zou men wellicht zeggen dat ik naïef was, maar als klein meisje dat opgroeit in een streng gelovig gezin, was ik overgeleverd aan de grieven en grollen van de overige familieleden. Ik ben ruim voor de jaren zestig geboren en in die tijd bestonden er geen internet of andere bronnen van informatie. Bovendien werd er in de streng gelovige, hechte eilandgemeenschap zeker geen seksuele voorlichting gegeven. In die tijd wist ik als klein meisje helemaal niets en geloofde ik blind wat er werd verteld door hen die ik zag als de gezaghebbenden. De mensen die mij een veilige basis zouden moeten bieden. De mensen ook waar ik tegenop keek en die ik in hart en ziel vertrouwde... wilde vertrouwen. Wat kon ik ook anders? Mijn vertrouwen was daarom blind en mijn ontzag en respect voor alle andere gezinsleden was groot. Ik was een nakomertje en mijn moeder gaf regelmatig aan dat ik – hoewel niet helemaal ongewenst – absoluut niet gepland was. Mijn rol in het gezin was er dus eentje van een ongeplande nakomer. Een onverwacht kind dat haar moeder alleen maar meer werk en last bezorgde. Een gezinslid zonder kredieten, met voortdurend één voet op de zwarte lijst van mijn ongeduldige en begriploze moeder. Dat meldde zij mij regelmatig en door die bevestiging voelde ik mij in een positie gedwongen die mij onzeker maakte en een sterk gevoel van afhankelijkheid en isolement bezorgde. Onveiligheid ook, alsof er continu een bom kon barsten door haar

nukkige gedrag en egocentrische instelling. Ik probeerde geforceerd alles wat ik deed op een zodanige manier te doen dat mijn moeder er geen last van zou hebben. Dat bezorgde mij ongelooflijk veel stress en angst en vooral door mijn broer werd hier op een slinkse manier op ingespeeld. Hij wist precies aan die touwtjes te trekken om van mij een doodsbanige marionet te maken die naar zijn ziekelijke, geile pijpen danste.

Toen al, zo jong als ik was, begon ik mij ongelooflijk eenzaam te voelen. Ik hunkerde naar een beetje normale liefde en genegenheid, die ik nergens binnen het gezin vond. In ieder geval zeker niet bij mijn moeder waar ik niet bij durfde aan te kloppen. Haar vriendelijkheid was mechanisch, werd instrumenteel door haar ingezet, maar had niets met warmte te maken. Veel later besepte ik pas dat ze een afstand tot mij had geschapen en die willens en wetens in stand hield. Waarschijnlijk omdat ze niets wilde of kon doen met mijn emotionele pijn, maar dat is mijn invulling van haar gedrag. Ik weet het gewoon niet.

Tot op vandaag is het moeilijk om daarover na te denken, zeker in het licht van mijn eigen moederschap. Die oude gevoelens maken mij kwetsbaar en strijdvaardig tegelijk. Tot nu toe heb ik nooit duidelijk gekregen wat mijn moeder bezielde om het niet voor mij op te nemen, want ik was meer dan weerloos. Ik was een prooi voor ieder die zijn lusten op mij wilde botvieren.